

BESLUT

2016-07-06

Dnr: 16/01445 och
1446

SAKEN

Studio Ett, P1, 2016-05-10 och 2016-05-11, inslag om personers rätt att definiera sig själva; fråga om opartiskhet, saklighet och mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att inslaget den 10 maj 2016 inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft. Inslaget den 11 maj 2016 strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

ANMÄLNINGARNA

En anmälare är kritisk till ett inslag i *Studio ett* den 10 maj 2016 som bland annat handlade om transpersoners rätt att definiera sig själva. I inslaget förekom kränkningar mot transpersoner och faktafel om vad en transsexuell är. *Studio Ett* hade dagen därpå ett uppföljande samtal där kritiska röster fick komma till tals, men Sveriges Radio (SR) har varken rättat faktafel eller bett om ursäkt för eller tagit avstånd från kränkningar. Anmälaren anför att på sociala medier försvarar personal från *Studio Ett* det ursprungliga inslaget och menar att faktafel om transpersoner i själva verket bara är skillnader i åsikter, det ska alltså inte finnas något rätt eller fel om vad ordet transsexuell betyder. Personal på *Studio Ett* menar också att det inte är kränkande att påstå att transpersoner lider av vanföreställningar.

Vidare ställer sig anmälaren frågande till om påståendet av en gäst, att transpersoner lider av vanföreställningar, är förenligt med förbudet mot kränkningar av människor på grund av deras kön.

En inbjuden gäst påstod att transsexuella är personer med tvetydigt biologiskt kön, vilket är fel. Personer med tvetydigt biologiskt kön klassificeras som intersexuella eller som personer med ”disorders of sexual development” (DSD).

Transsexuella är personer som vill korrigera sitt biologiska och/eller juridiska kön för att överensstämma med sin könstillhörighet. Både transsexualism och DSD existerar som diagnoser. I inslaget definierades transsexualism på ett inkorrekt sätt och det strider mot kravet på saklighet.

Slutligen anför anmälaren att den inbjudna gästen har kopplingar till den högerextrema organisationen Nordisk Ungdom (NU). NU startades av utbrytare från Nationaldemokratisk Ungdom (NDU), bland annat två av dess före detta ordföranden. NDU är den organisation som stormade Prideparaden år 2003 där de misshandlade hbtq-personer. Inom extremhögern är det vanligt att organisationer startas, byter namn och avslutas, men att samma personer följer med. Därmed följer också kopplingen till hets och våld mot minoriteter med. Hade lyssnarna fått veta att den inbjudna gästen hade kopplingar till denna högerextrema organisation hade de bättre kunnat bedöma gästens trovärdighet i frågor om transsexualism. Utelämnandet av gästens koppling till en extrem högerorganisation är ett utelämnande av betydelsefulla uppgifter vilket strider mot kravet på saklighet.

En anmälare är kritisk till ett inslag i *Studio Ett* den 11 maj 2016 där kritiska röster mot inslaget den 10 maj fick komma till tals. Anmälaren anför i huvudsak att inslaget stred mot kraven på opartiskhet och saklighet då två företrädare för en extrem ideologisk hållning (queer) intervjuades utan att en motpart fick komma till tals. Dessutom var det tydligt att programledarna själva tog parti mot den person som uttalat sig i inslaget den 10 maj 2016.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet).

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (17 § i sändningstillståndet).

Bestämmelsen tillämpas bland annat när det gäller program eller inslag som kan uppfattas som diskriminerande. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis att programföretaget inte får sända program eller inslag som är uppenbart kränkande mot något av könen, mot människor med viss hudfärg, nationalitet, religion eller sexuell läggning eller mot människor med olika former av funktionsnedsättningar eller sjukdomar.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har granskat de aktuella inslagen mot bakgrund av anmälningarna. Enligt nämndens bedömning strider inslaget den 10 maj 2016 inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft. Inslaget den 11 maj 2016 strider inte heller mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Henrik Jermsten efter föredragning av Karin Lundin.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Karin Lundin